

kázané; při deliktech verbálních pak do oboru této skutkově zjišťovací činnosti vyhrazené soudům nalézacím spadá především zjištění doslovu (znění, textu) souzeného projevu a dále i výklad projevu, určení, jaký byl smysl, význam, dosah, směr, účel a předmět projevu.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1929, Zm I 795/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 13. září 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem rušení obecného míru podle § 14 čis. 1 zákona čis. 50/23, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný, věc vrátil témuž soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Aby vyhověl předpisu § 260 čis. 2 a § 270 čis. 5 tr. ř. (v doslovu zákona čis. 1/20) jest nalézací soud pod následky zmatečnosti podle § 281 čis. 5 tr. ř. povinen v rozsudku stručně avšak určitě uvést, které skutečnosti a z jakých důvodů soud považoval za dokázané nebo za nedokázané, při deliktech verbálních pak do oboru této skutkově zjišťovací činnosti vyhrazené soudům nalézacím spadá především zjištění doslovu (znění, textu) souzeného projevu a dále i výklad projevu, určení, jaký byl smysl, význam, dosah, směr, účel a předmět projevu. Jsou to vesměs složky skutkového podkladu, který jest podle § 288 čis. 3 tr. ř. závazným pro hmotněprávní přezkoumání rozsudku. Pouhý údaj napadeného rozsudku, že bere za prokázáno, že obžalovaný ve své řeči pronesl výroky v oznámení uvedené (až na jednu větu rozsudkem citovanou) oněm předpisům nevyhovuje, neboť z vyhotovení rozsudku není vidno, co vlastně obžalovaný řekl. Takový kusý, ba povrchně vypracovaný rozsudek nelze přezkoumati vůbec, — ani stěžovateli, ani zrušovacímu soudu. Tento nedostatek zatěžuje rozsudek zmatečností podle § 281 čis. 5 tr. ř. («neúplnost o rozhodných skutečnostech», »žádné důvody«), což zmateční stížnost právem vytýká. Bylo jí proto podle § 5 novely čis. 3/78 při neveřejné poradě za souhlasu generální prokuratury ihned vyhověno a uznáno, jak se stalo, ježto se nelze vyhnouti nařízení nového hlavního přelíčení.

Čís. 3690.

Ochranu podle § 81 (68) tr. zák. nelze omezovati na železniční zřízení, náležející k dopravním úředníkům v užším slova smyslu (§ 15 čis. nař. ze dne 16. listopadu 1851, čis. 1 z. zák. z roku 1852).

Komisař a dílevedoucí, zaměstnaní v dílnách Č. S. D., pověřeni nadřízeným úřadem provedením zkušební jízdy železničním vozem, požívají ochrany § 81 (68) tr. zák., brání-li komu ve vstupu do onoho zkušebního vozu; nezáleží na tom, že nenáleží přímo k vlakovému (nádražnímu) personálu a že nejsou oděni ve stejnokroj.

(Rozh. ze dne 2. prosince 1929, Zm I 210/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 10. ledna 1929, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinými, Václav J. zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., Jan V. spoluvinou na zločinu veřejného násilí podle §§ 5, 81 tr. zák. a oba přestupkem podle § 312 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost obžalovaných dovolává se číselně jen formálního důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř., svým dolíčením uplatňuje však věcně též hmotněprávní zmatky podle § 281 čís. 9 písm. a) a b) tr. ř., ale nelze jí přisvědčiti v žádném směru. Zmateční stížnost shledává rozsudek neúplným, nejasným a ve vnitřním rozporu, pokud zjišťuje subjektivní stránku trestného činu podle § 81 tr. zák., ježto prý pouhé tvrzení H-ovo, že on a Ing. R. jsou ve službě, nemohlo obžalovaným stačiti, by, jednajíce s osobami, zevně nijak se neodlišujícími od jiných, byli si vědomi, že mají co činiti s osobami úředními. Avšak stížnost neprovádí žádný z oněch zmatků a vůbec nenaznačuje, v čem jednotlivě ony výtky spatřuje; rozsudek v tomto směru způsobem srozumitelným a jasným odůvodňuje ono vědomí stěžovatelů a přihlíží i ke skutečnosti, že vůz, do něhož stěžovatelé chtěli vstoupiti, byl zařazen jako vůz zkušební do ostatního vlaku a že inž. R. a dílovedoucí H. byli v občanských šatech; stížnost jest pouhým popřením rozsudkového zjištění, že obžalovaní, byvše svědkem R-em a H-em poučení o tom, že vůz, do něhož vstupují, jest vozem zkušebním a do toho že vstoupiti nemohou, oni pak jako úředník, případně zřízenec státních drah že jsou ve službě, věděli takto, že osoby, s nimiž jednají, jsou osobami úředními a svou službu též vykonávají. Po objektivní stránce zločinu dovozuje zmateční stížnost, že služba inž. R-a a dílovedoucího H-a spočívala v prohlídce vozů, nikoli v bránění vstupu cestujícím do vozu, a tvrdí, že prý rozsudek zjistil jen úmysl obžalovaných vstoupiti do vlaku, nikoli však úmysl mařiti službu úředníků. I tu však zmateční stížnost, aniž by napadala rozsudek určitými výtkami formálními, popírá jen nedoloženě zjištění skutková, že řečené úřední osoby byly oprávněny, by ve službě zamezily přístup do onoho vozu osobám nepovolaným a že se obžalovaní vzepřeli tomuto zabraňování vstupu do vozu způsobem v rozsudku blíže vyličeným.

Pokud však aspoň v části příslušných vývodů lze spatřovati dolíčení důvodu zmatečnosti hmotněprávní, jsou výtky neodůvodněné. Namítá-li především stížnost, že brániti vstupu do železničního vozu může a má jen uniformovaný a vlakový personál a personál nádražní, nelze jí přisvědčiti. Rozsudek zjišťuje sice, že inž. R. a dílovedoucí H. neměli stejno-kroje, jsouce jen v civilním obleku, a že ani jinak zevně na nich nebylo viděti, jakou služební funkci zastávají. Leč to ještě nečiní podřadění skutku obžalovaných pod zákon pochybným. V § 15 čís. nař. ze dne 16. listopadu 1851, čís. 1 ř. zák. z roku 1852 (provozovací řád železniční)

je sice nařízeno, že železniční zřizenci, určení k dohledu nad železnicí a ke styku s obecníkem, mají konati službu vždy ve služebním oděvu neb opatření jsouce zvláštním odznakem služebním. Ke zřizencům tohoto druhu však inž. R. a dílovedoucí H. nenáleželi. Jsouť oba podle spisů a podle zjištění rozsudku zaměstnanci v dílnách Č. S. D. Než ani za tohoto stavu věci nelze jim odepřít ochranu podle §§ 68 a 81 tr. zák. Neboť o tom, že oběma těmto železničním zřizencům, hledě k jejich služebnímu postavení, jako komisaře a dílovedoucího, jest v zásadě přiznati vlastnost vrchnostenské osoby, pokud se týče vlastnost úředníka, nelze vzhledem ke smyslu a k účelu ustanovení §§ 68 a 101 tr. zák. důvodně pochybovati a nepopírá to ani zmáteční stížnost. Nelze proto ochranu podle § 81 (68) tr. zák. omezovati jen na železniční zřizence, náležející k dopravním úředníkům v užším slova smyslu (srovn. rozhod. víd. čís. 3070, 4385, sb. n. s. čís. 1206 a j.). Uváží-li se, že oba byli nadřízeným úřadem pověřeni provedením zkušební jízdy dotyčným železničním vozem, nelze pochybovati o tom, že byli oprávněni a že spadalo do oboru jejich působnosti, by zabránili obžalovaným vstup do onoho zkušebního vozu, jenž byl vyloučen z použití pro obecníkem a s nímž jen oni měli služebně co činiti. Tím je dáno formální oprávnění, jež jedině jest předpokladem ochrany podle § 81 (68) tr. zák. Nesejde tudíž na tom, že řečení nenáleželi přímo k vlakovému nebo nádražnímu personálu a nebyli ve stejnokroji. Bezpodstatnou je zmáteční stížnost, snažíc se povahu oněch dvou železničních zřizenců jakožto vrchnostenských osob podle § 68 tr. zák. uvést v pochybnost námitkou, že oba byli před vozem, nikoli ve voze, a že tudíž nebyli na místě své služby. Podle závazného zjištění rozsudkového otvíral v době, kdy se obžalovaní pokoušeli vstoupiti do služebního vozu, dílovedoucí H. dvěře tohoto vozu klíčem a dal do něho aparáty a inž. R. stál u stupňů téhož vozu, chtěje vstoupiti dovnitř. Podle toho byli oba železniční zřizenci místně způsobem pro každého poznatelným v takovém bezprostředním vztahu k předmětu, podléhajícimu jejich služebnímu dohledu, že nelze důvodně tvrditi, že nebyli na místě své služby. Jsou proto dány náležitosti trestného činu (§ 81 tr. zák.) i ve směru objektivním.

Čís. 3691.

Přes to, že poškozený učinil na pachatele trestní oznámení v době, kdy ještě neuplynula lhůta stanovená narovnáním pro napravení škody, může se pachatel s úspěchem dovolávati beztrestnosti pro účinnou lítost, avšak jen, dal-li ve lhůtě narovnáním určené poškozenému náhradu (§§ 187, 188 b) tr. zák.).

(Rozh. ze dne 2. prosince 1929, Zm II 164/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu ve Znojme ze dne 28. března 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183, 184 tr. zák., mimo jiné z těchto